

Bijlagen bij discussiestuk

Ambitiedocument Omgevingswet

Inhoud

Bijlage 1	De Omgevingswet	2
1.1	Filosofie, doel en reikwijdte	2
1.2	Omgevingsvisie <-> structuurvisie	5
1.3	Omgevingsplan <-> bestemmingsplan.....	6
Bijlage 2	Informatiemanagement – Digitaal Stelsel Omgevingsrecht	8
Bijlage 3	Beleidsruimte en ambitie per thema	10
1.	Ruimtelijk Beleid	10
2.	Mobiliteitsbeleid in relatie tot ruimtelijke ordening	11
3.	Het beeld van de stad en Cultureel Erfgoed	13
4.	Inrichting, Beheer en Gebruik van de Openbare Ruimte.....	14
5.	Programmatische kaders	16
6.	De milieukwaliteit van de leefomgeving.....	18
7.	Groen en Natuur	20
8.	Water	21
9.	Duurzaamheid en Afval.....	23
10.	Maatschappelijke accommodaties	25
11.	Gezonde leefstijl (verder aanvullen met GGD, RUD en Veiligheidsregio)	26
12.	Veilige en gezonde leefomgeving (Aanvullen met GGD, RUD en VR).....	27
13.	Bouwen (verder aanvullen na vaststelling AMVB's en Invoeringswet)	28

Bijlage 1 De Omgevingswet

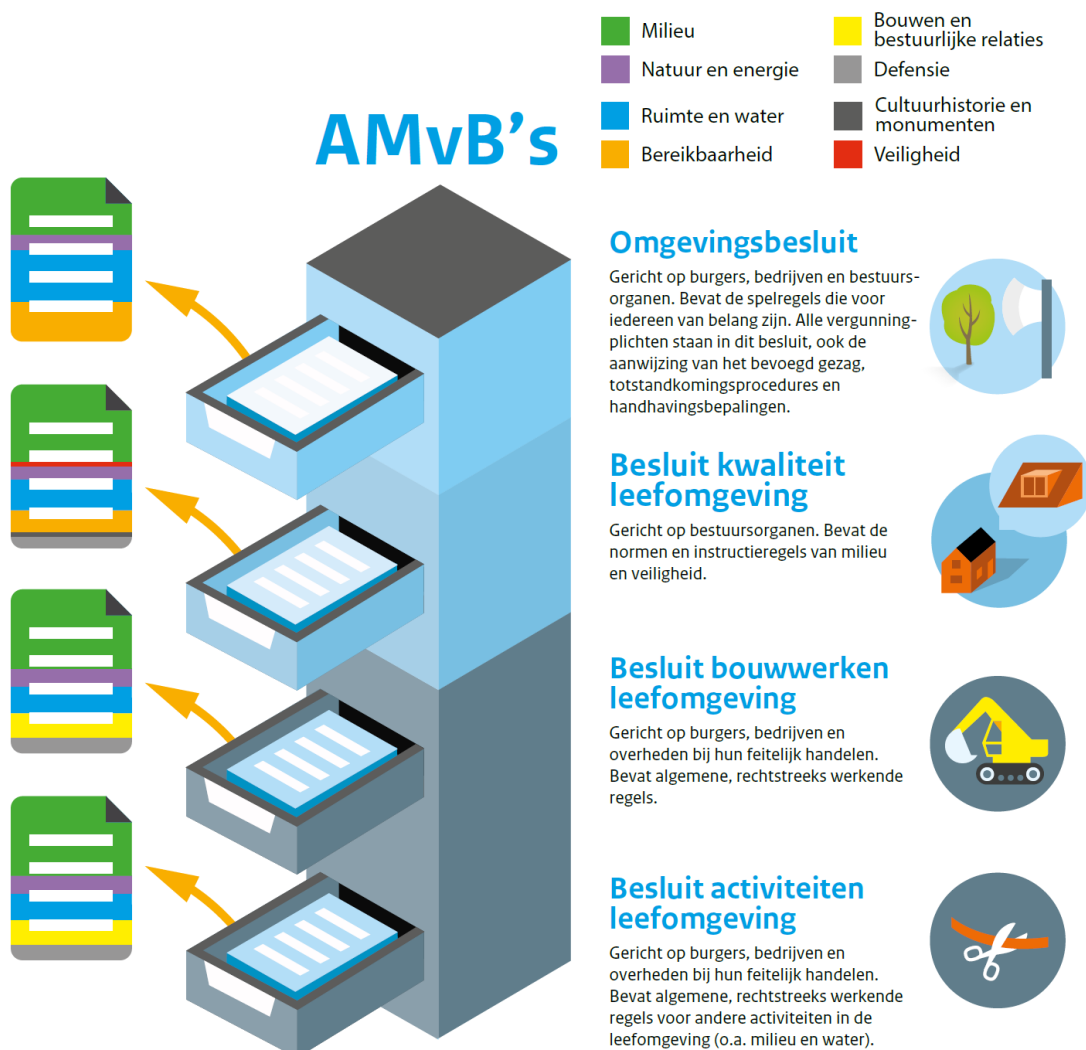
1.1 Filosofie, doel en reikwijdte

Iedereen wenst een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Maar daarvoor moet je wel goede afspraken met elkaar maken. Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is te complex en versnipperd. Er zijn meer dan twintig wetten en honderden regelingen. Er is geen balans tussen zekerheid en dynamiek en er is nu weinig ruimte voor een integrale benadering van de uitdagingen in een dichtbevolkt land als Nederland. Daarnaast is voor inwoners en ondernemers vaak niet duidelijk wat per gebied wel en niet mogelijk is. Daarom komt er een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het bieden van ruimte voor ontwikkeling en het waarborgen van kwaliteit. De leefomgeving staat hierbij centraal. Deze nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. Om dat te bereiken kent de Omgevingswet vier verbeterdoelen:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Algemene Maatregelen van Bestuur

Ter uitvoering van de Omgevingswet zijn vier Algemene Maatregelen van Bestuur opgesteld waarin de concrete regels en richtlijnen terug te vinden zijn.

Beperkte set kerninstrumenten

Om een gezonde, veilige en leefbare fysieke leefomgeving en doelmatig beheer en gebruik van die fysieke leefomgeving voor maatschappelijke functies te realiseren heeft de gemeente de beschikking over de volgende instrumenten:

Omgevingsvisie (zie 1.2)

Dit is een samenhangend, strategisch plan voor de fysieke leefomgeving als geheel. Hieronder vallen ook de 'zachtere' thema's die raakvlakken hebben met de leefomgeving zoals gezondheid, veiligheid en economie. De Omgevingswet schrijft voor dat elke gemeente één omgevingsvisie vaststelt.

Omgevingsplan (zie 1.3)

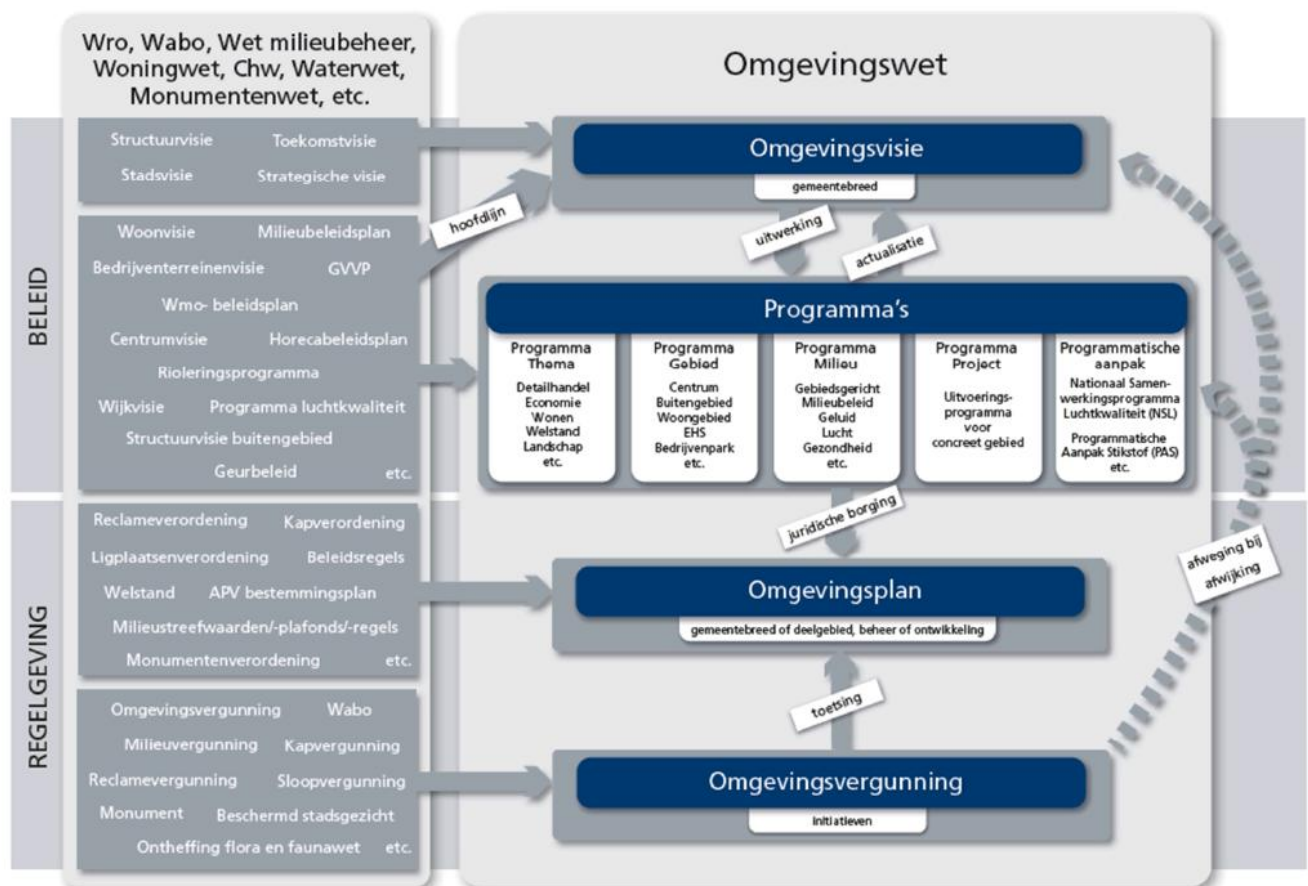
Eén van de uitgangspunten van de wet is dat gemeenten al hun regels over de leefomgeving bijeenbrengen in één gebiedsdekkende regeling, het omgevingsplan.

Omgevingsprogramma's

Een programma bevat concrete maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de leefomgeving. Met die maatregelen moeten omgevingswaarden of doelen voor de leefomgeving worden bereikt.

Omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning toetst vooraf of een bepaald initiatief is toegestaan. De toetsing is zo eenvoudig mogelijk en daardoor duren procedures ook niet onnodig lang. Initiatiefnemers kunnen via één aanvraag bij één loket snel duidelijkheid krijgen voor alle activiteiten die zij willen uitvoeren.

Beleidsruimte

De omgevingswet geeft op enkele terreinen meer mogelijkheden voor vrijheden maar heeft niet tot doel om rücksichtslos op grote schaal vigerende regels af te schaffen. Niet voor niks is het motto van de omgevingswet Ruimte voor ontwikkeling en waarborgen voor kwaliteit. Belangrijkste uitdaging is het continu zoeken van de juiste balans:

***“Maximale bescherming leidt tot onvervulde maatschappelijke wensen.
Maximale ontwikkeling leidt tot een onleefbaar land.”***

Wel is een bepaalde mate van deregulering en bijbehorende (cultuur)omslag beoogd om te zorgen voor een efficiëntere en effectievere werkwijze en aanpak van maatschappelijke opgaven voor de fysieke leefomgeving. Zoveel mogelijk besluiten over de fysieke leefomgeving moeten lokaal kunnen worden genomen door burgers, ondernemers en bestuursorganen die er direct mee hebben te maken, vanuit het uitgangspunt *'decentraal, tenzij'*. De flexibiliteit van het afwegingskader in beleidsruimte van de gemeente wordt groter. Voor sommige onderwerpen kan lokaal gekozen worden voor een strenger regime, terwijl voor andere thema's lichtere regels kunnen worden ingevoerd. Er wordt meer uitgegaan van vertrouwen in burgers, ondernemers en bestuurders. Als hoofdregel geldt: wat in de Omgevingswet en/of de aanhangende wetten zoals de AMvB's niet is geregeld, mag allemaal. Verder komt er meer onderscheid tussen regels voor soorten activiteiten:

- *rijksregels* voor activiteiten die landelijk en uniform moeten worden geregeld. Het Rijk regelt alleen die activiteiten, waar preventieve maatregelen en de best beschikbare technieken een substantiële rol spelen. Die gelden voor het hele land. Het gaat om milieubelastende activiteiten, externe veiligheid, en wereld- en rijkserfgoed. In principe mag van deze regels niet afgeweken worden. Echter, via 'maatwerkvoorschriften' en 'maatwerkregels' kan in het omgevingsplan worden bepaald dat voor een bepaalde locatie de rijksregels niet of afwijkend (strikt of soepeler) gelden.
- *decentrale of lokale regels* voor activiteiten die in het vervolg het beste door de lokale overheid in nauw overleg met de burgers geregeld worden. De Omgevingswet stelt dat voor activiteiten waarbij de locatiekeuze de doorslag geeft en de beste beschikbare technieken een beperkte rol spelen, er door de decentrale overheid zelf regels opgesteld worden. Nederland heeft nu eenmaal een grote verscheidenheid aan gebieden.
- *géén regels* voor activiteiten die niet meer in de Omgevingswet genoemd worden. Zo zijn bijvoorbeeld de 'bruikbaarheidseisen', uit het Bouwbesluit verdwenen. De eigen verordenende bevoegdheid van de gemeente staat toe dat besloten wordt om toch regels en vergunningsplichten in te stellen voor bepaalde activiteiten in de fysieke leefomgeving ook al staan ze niet in de Omgevingswet.

Deze regels moeten zo duidelijk zijn, dat een initiatiefnemer daar uit zelf af kan leiden of zijn initiatief toelaatbaar is en aan welke eisen moet worden voldaan. Er komt een verschuiving van vergunningen naar algemene regels om een versnelling van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving te realiseren. Het belang van toezicht en handhaving zal hierdoor sterk toenemen.

Cultuurverandering

De Omgevingswet is naast een wettelijke en juridische verandering vooral ook een cultuuromslag. Meer afwegingsruimte voor gemeenten en een meer integrale benadering, betekent dat gemeenten keuzes over de kwaliteiten van een gebied (nog) beter moet onderbouwen en verschillende belangen en partijen moeten vroegtijdig in het proces worden betrokken. Door deze wijzigingen heeft de Omgevingswet een grote impact op de gemeentelijke besluitvorming, op de verhouding tussen raad en het college en op de samenwerking met medeoverheden en uitvoeringsdiensten.

Minder	Meer
Weren (nee tenzij)	Stimuleren (ja mits / ja tenzij)
Regels opleggen (vooraf eindbeeld bepalen)	Ideeën faciliteren (organisch ontwikkelen)
Sturen	Dienen
Gedetailleerd regelen	Ruimte en vrijheid bieden
Complexe regels	Voorspelbare regels en gebruiksgemak
Procedurele rechtszekerheid	Snelle besluitvorming
Centraal regelen	Lokaal maatwerk
Sectoraal denken	Integraal denken (samenhang zoeken)
Verkokeren en hokjesdenken	Ontschotten en samenwerken
Wantrouwen	Vertrouwen (verantwoordelijkheid geven)
Middeldenken	Doeldenken (kwaliteit centraal)

1.2 Omgevingsvisie <-> structuurvisie

De Omgevingswet verplicht de gemeente tot het vaststellen van een omgevingsvisie. Uitgangspunt is dat er door de gemeenteraad één integrale visie wordt vastgesteld voor het omgevingsbeleid voor de lange(re) termijn van het gehele grondgebied van de gemeente. Om één integraal kader vast te stellen wordt het beleid op alle relevante aspecten van de ruimtelijke omgeving samengebracht en verbonden. De 'fysieke leefomgeving' is nadrukkelijk breder dan alleen de ruimtelijke aspecten: onder meer ontwikkelingen op het gebied van cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, milieu, natuur en water, maar ook veiligheid, gezondheid en economie dienen meegewogen en beschreven te worden in de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie is een visie op de gewenste kwaliteit van de leefomgeving en bevat minimaal:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (wat is er en wat is de kwaliteit daarvan);
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied (wat gebeurt er/gaat er gebeuren aan ontwikkelingen op en ter instandhouding van het grondgebied);
- de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid (wat zijn de na te streven doelen en op welke manier moeten/zullen worden die bereikt).
- Gebiedsgerichte differentiatie van de verbrede afwegingsruimte die geboden wordt.

Een omgevingsvisie heeft een uitnodigend en flexibel karakter en is vooral gericht op het signaleren van samenhang, kansen en mogelijkheden. Dit kan vervolgens nader worden uitgewerkt in het omgevingsplan. Ook is de omgevingsvisie de opstap naar een samenhangende inzet van programma's en besluiten. De programma's zijn er om de beleidsdoelinden uit de omgevingsvisie uit te kunnen voeren. De omgevingsvisie is, net als de huidige gemeentelijke structuurvisie(s), van grote betekenis voor het gemeentelijk grondbeleid, het gemeentelijk milieubeleid en de toepassing van het wettelijk gemeentelijk voorkeursrecht. Kortom, met betrekking tot andere instrumenten is de omgevingsvisie het overkoepelend en richtinggevend document. De andere kerninstrumenten zijn een uitwerking van de omgevingsvisie.

Veranderingen ten opzichte van een structuurvisie

In tegenstelling tot een structuurvisie omvat de omgevingsvisie in de nieuwe situatie naast een ontwikkelcomponent ook een beheersopgave. De omgevingsvisie bevat naast een brede ruimtelijke component, tevens een economische en sociale component (en de samenhang hiertussen). De reikwijdte van de visie is dus ruimer. Daarnaast brengt het integrale karakter van de omgevingsvisie nog een wijziging met zich mee ten opzichte van de huidige structuurvisie. De visie mag geen optelsom zijn van de verschillende beleidsterreinen, maar moet een op elkaar afgestemd en gestructureerd geheel zijn waaruit eenduidig kan worden afgeleid wat de bestaande kwaliteiten en ontwikkelrichting op een bepaalde locatie is. In de omgevingswet wordt daarnaast in een vroegtijdig stadium een zwaarder belang toegekend aan participatie. Burgers en bedrijven dienen vroegtijdig betrokken te worden bij gemeentelijke beleidsvorming. De gemeente kan zelf invulling geven aan de manier waarop burgers en bedrijven vroegtijdig bij besluitvorming worden betrokken. Van de gemeente wordt verwacht dat zij op passende wijze invulling geven aan (vroegtijdige) participatie, waarbij ook wordt gelet op het betrekken van een breder publiek dan louter de actief (en hoog opgeleide) betrokkenen. Aangezien een omgevingsvisie open staat voor bezwaar en beroep kan door de Raad van State een visie ook vernietigt worden als er onvoldoende of te eenzijdige participatie heeft plaatsgevonden. De Omgevingswet biedt ook nadrukkelijker de mogelijkheid om gezamenlijke gemeentelijke omgevingsvisies te maken, zodat een samenhangend en onderling op elkaar afgestemd beleid ontstaat, verspreid over meerdere gemeenten.

1.3 Omgevingsplan <-> bestemmingsplan

Het omgevingsplan vervangt het bestemmingsplan, de beheersverordening uit de Wet ruimtelijke ordening en sommige (delen van) gemeentelijke verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Dit is bijvoorbeeld de gemeentelijke kapverordening, de ligplaatsverordening of delen van de APV. De gemeenteraad is verplicht tot het vaststellen van één omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente, waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. In de praktijk betekent dit in absolute zin dat er één plan met een verordenend karakter voor de fysieke leefomgeving dient te zijn, maar dat binnen dit plan per gebied verschillen kunnen worden opgenomen. Zo gelden er bijvoorbeeld andere regels voor een woongebied dan voor een bedrijventerrein. Net als de omgevingsvisie, strekt het omgevingsplan zich uit tot de gehele fysieke leefomgeving. Regels over een goede ruimtelijke ordening (zoals bestaande bestemmingsplannen en beheersverordeningen) worden geïntegreerd met regels over milieu, natuur, cultureel erfgoed, bomen en welstand. Een goed voorbeeld waar de gemeente Maastricht dit principe al voor toepast is voor monumenten, waarvoor de aanwijzing en bescherming in bestemmingsplannen geschiedt.

Het principe dat centraal staat in het omgevingsplan is een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Nieuw in de Omgevingswet is dat hierbij de 'omgevingswaarden' centraal komen te staan. Dit zijn meetbare of berekenbare normen die de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving als beleidsdoel vastleggen. In de huidige regelgeving zijn deze waarden uitgedrukt in wetten zoals de Wet Milieubeheer met bijbehorende grens-, richt- en streefwaarden. Omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld voor een bepaald gebied, object of als een algemene kwaliteit. De gemeente kan de omgevingswaarde vaststellen bij het omgevingsplan, maar is daartoe niet verplicht. Deze waarden kunnen aanvullend zijn op of afwijkend zijn van de waarden, die reeds door de provincie en/of het Rijk zijn vastgesteld. In o.a. de AMvB's is bepaald óf en welke afwijkingsbevoegdheid de gemeente heeft. Soms mag de gemeente hooguit nóg striktere normen stellen (lucht en externe veiligheid). Bij de andere waarden geldt dat de gemeentelijke afweging mag leiden tot een soepeler norm, al is er vrijwel altijd een plafond waarna de gezondheid in gevaar komt. De gemeente kan daarnaast eigen omgevingswaarden vaststellen die ook milieukundig van aard kunnen zijn, maar die ook andere maatschappelijke opgaven kunnen normeren. Dergelijke omgevingswaarden moeten wel binnen het invloedsgebied van het college van B&W liggen en beheersbaar zijn via het treffen van brongerichte of effectgerichte maatregelen. De overheid heeft hierin een zorgtaak. Als het aannemelijk is dat een omgevingswaarde niet is of kan worden gerealiseerd, dan heeft het college van B&W de plicht om een programma vast te stellen met beleids- of beheersmaatregelen om alsnog aan die waarde te voldoen. Daarnaast geldt er ook een verplichting van monitoring. Het moet duidelijk zijn of er een inspannings- of resultaatsverplichting geldt bij het vaststellen van een omgevingswaarde.

Veranderingen ten opzichte van bestemmingsplannen

In het bestemmingsplan worden aan gronden 'bestemmingen' gegeven. Dit systeem komt in het omgevingsplan gedeeltelijk terug. De omgevingswet gaat bij het omgevingsplan uit van de toedeling van 'functies' aan 'locaties'. Het begrip 'functie' is in dit geval breder dan een 'bestemming'. Met het oog op de doelen van de Omgevingswet kunnen er regels in het omgevingsplan worden opgenomen die gevolgen hebben of kunnen hebben op de fysieke leefomgeving. Als uitgangspunt welke regels en/of verordeningen geïntegreerd moeten, kunnen of niet mogen worden in het omgevingsplan geldt onderstaande driedeling:

- Onderwerpen over de fysieke leefomgeving die plaatsgebonden activiteiten betreffen, moeten in het omgevingsplan worden opgenomen.
- Regels over onderwerpen die de fysieke leefomgeving betreffen, maar ook een ander motief hebben, kunnen in het omgevingsplan worden opgenomen, maar dat is niet verplicht en waar dit inbreuk zou maken op de taken en bevoegdheden van de burgemeester is dat zelfs niet toegestaan. Andere regels over de fysieke leefomgeving die geen plaatsgebonden karakter hebben of regels met een persoonsgebonden karakter worden evenmin verplicht geregeld in het omgevingsplan.

- Onderwerpen die niet de fysieke leefomgeving als motief hebben of onderwerpen waarbij de regelgevende bevoegdheid exclusief aan een ander bestuursorgaan toekomt dan het gemeentebestuur, zoals de noodverordeningbevoegdheid van de burgemeester, mogen niet in het omgevingsplan worden opgenomen.

Gemeenten zijn dus bij het opstellen van een omgevingsplan meer in staat om een integraal omgevingsbeleid te realiseren, omdat dit plan zich niet beperkt tot enkel een goede ruimtelijke ordening.

Nieuw is ook dat bij het vaststellen van het omgevingsplan de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan te delegeren aan het college van B&W. Een ander opvallend verschil is dat voor het omgevingsplan geen reguliere actualisatieverplichting, waarbij functies om de tien jaar geactualiseerd moeten worden, is opgenomen. Daarentegen geldt een redelijke termijn van actualisatie. Het omgevingsplan kent net als het bestemmingsplan ook de mogelijkheid tot het vaststellen van een voorbereidingsbesluit. Een verschil is echter dat het voorbereidingsbesluit onder de Omgevingswet anderhalf jaar mag gelden in plaats van één jaar. Daarnaast heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om de bevoegdheid tot het vaststellen van een voorbereidingsbesluit aan het college B&W te kunnen delegeren. Dezelfde regels die van toepassing op de vaststelling van het bestemmingsplan, zijn van toepassing op de vaststelling en wijziging van het omgevingsplan.

Voor de voorbereiding van het omgevingsplan is in de wet geen generieke participatieverlichting opgenomen. Wel moet er kennis gegeven worden van het voornemen om een omgevingsplan vast te stellen. Dit heeft als doel om een fase voorafgaand aan het opstellen van een ontwerpplan te realiseren, waarin burgerparticipatie kan plaatsvinden. Daarnaast geldt er een motiveringsplicht hoe bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken. Dit is toetsbaar bij de ABRvS, omdat elk besluit zorgvuldig genomen moet worden en worden voorzien van een deugdelijke motivering.

Bijlage 2 Informatiemanagement – Digitaal Stelsel Omgevingsrecht

2.1 Waarom een nieuw Digitaal Stelsel?

De overheid wil wet- en regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving beter laten aansluiten op huidige en toekomstige ontwikkelingen van ons ruimtegebruik. Regels voor ruimtelijke plannen kunnen in hun huidige vorm soms ingewikkeld en onduidelijk zijn. Ook zijn deze regels niet eenvoudig vindbaar of integraal afgestemd. Dit kan een ontmoedigend effect hebben voor inwoners en bedrijven die iets willen realiseren in hun omgeving. Met de Omgevingswet wil de overheid deze regels voor ruimtelijke projecten vereenvoudigen, samenvoegen en op één plek bundelen. Zo wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Bijvoorbeeld woningbouw op voormalige bedrijventerreinen of tijdelijke bedrijfsvoering in een leegstaand pand. De wet geeft ruimte om integraal beleid te voeren en maatwerk te leveren dat aansluit op ontwikkelingen in de samenleving. Om deze nieuwe mogelijkheden te kunnen benutten, zal de gemeente zich moeten voorbereiden en tijdig moeten starten met het aanpassen van haar beleid, werkprocessen, juridische instrumenten, digitale voorzieningen, communicatie etc. Eén van de belangrijke voorbereidingen is het ontwikkelen van het Digitaal Stelsel van de Omgevingswet.

Voor de uitvoering van de Omgevingswet is het belangrijk dat de juiste informatie over een bepaald gebied met één klik op de kaart beschikbaar is voor de gebruiker. Daarom wordt tot 2024 gewerkt aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het Digitaal Stelsel wordt verdeeld in:

- Eén loket met gebruikerstoepassingen die op een gestandaardiseerde manier informatie aanbieden die initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegde gezagen, in de praktijk nodig hebben om zich te informeren of te oriënteren.
- Een centrale informatie-infrastructuur, waarvoor heldere afspraken en digitale standaarden gelden, om overzicht en inzicht te kunnen bieden.
- Informatiehuizen die op de informatie-infrastructuur aangesloten zijn en die vanuit verschillende beleidsvelden (zoals water, bodem, lucht, geluid, etc.) op een gestandaardiseerde manier informatie ontsluiten.

Het DSO ondersteunt de informatie-uitwisseling met inwoners en bedrijven, maar ook de processen voor planvorming, vergunningverlening, toezicht en handhaving bij de overheid zelf. Ook bij gemeenten. Gemeenten zijn niet alleen gebruikers, maar ook belangrijke leveranciers van informatie aan het stelsel.

2.2 Wat hebben gemeenten nodig in 2018?

Vanaf 2019 hebben gemeenten een aantal voorzieningen nodig om met de Omgevingswet te kunnen werken. Het gaat onder meer om een webportaal (voor toegang tot het DSO), een landelijke registratie van omgevingsdocumenten (voor inzicht in geldende regels), het Informatiehuis Ruimte en een gegevenscatalogus (een overzicht van diensten die via het stelsel worden geboden). Daarnaast worden de bestaande voorzieningen Omgevingsloket Online (OLO), Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en Ruimtelijke plannen geschikt gemaakt voor de Omgevingswet. Gelukkig hebben gemeenten de afgelopen jaren een goede basis gelegd, een fundament waarop verder wordt gebouwd. Waar mogelijk worden bestaande voorzieningen, werkwijzen en standaarden gebruikt. Dat betekent bijvoorbeeld dat basisregistraties, voorzieningen voor digitale dienstverlening, afspraken over informatieveiligheid, bestaande uitwisselstandaarden en zaakgericht werken ook in het Omgevingsdomein worden ingezet. Toch is de impact op de informatievoorziening van gemeenten groot. De Omgevingswet kent nieuwe instrumenten, waarop bedrijfsprocessen en informatievoorziening aangepast moeten worden. 2019 is het begin. Nieuwe ontwikkelingen worden gefaseerd ingevoerd tot 2024.

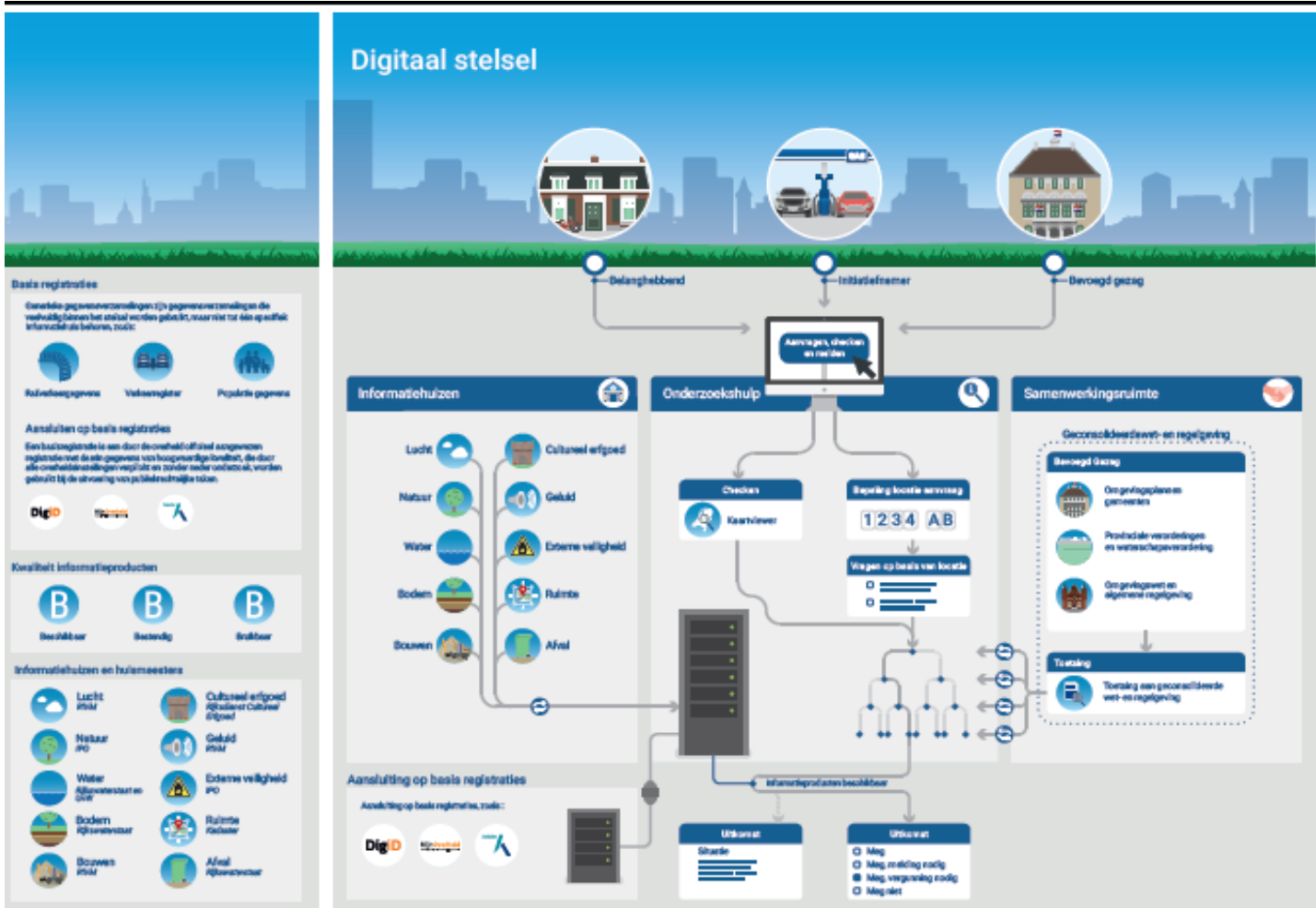
2.3 Uitgangspunt: Klantreizen centraal

De burger als klant wordt steeds veeleisender ten opzichte van dienstverlening. Waar reizigers een aantal jaren geleden nog blij waren als ze gebruik konden maken van internet in de trein, is men nu ontevreden als het internet niet snel genoeg is. Op dezelfde manier groeien de verwachtingen ten opzichte van de overheid. In een commerciële omgeving stappen klanten bij een tegenvallende dienstverlening of bij gebrek aan vertrouwen over naar een concurrent. Voor de overheid geldt dit niet. Burgers wachten echter niet meer af tot de overheid in actie komt, maar nemen zelf het heft in handen door het opzetten van burgerinitiatieven die inspelen op hun directe leefomgeving of door zich in de media kritisch uit te laten over de overheid. Zij willen zich niet meer committeren aan de 'systeemwereld' vol met regelgeving en controle, maar zijn op zoek naar dienstverlening die aansluit bij hun praktische 'leefwereld' en inspeelt op hun persoonlijke wensen en behoeften. Tegelijkertijd is ook de overheid steeds vaker gedwongen om meer hulp te vragen van inwoners, omdat er minder capaciteit en geld voorhanden is. Om de klantvriendelijkheid en beleving voor de burger te optimaliseren kan dit in de werkwijze en dienstverleningsconcepten van de overheid ingebed worden.

Werken met klantreizen helpt organisaties om betekenisvolle dienstverlening te ontwikkelen vanuit het perspectief van de klant. Klantreizen helpen bij het neerzetten van een visie voor het inrichten of verbeteren van dienstverlening. Op basis van een klantreis kan een klantbeleving worden ontworpen die consistent is in alle interacties die de klant met je organisatie heeft.

Door het procesmatig in kaart brengen van de verschillende stappen in de klantbeleving kan gemakkelijk een link worden gelegd naar de interne processen van de organisatie. Op deze manier wordt richting gegeven aan het efficiënt inrichten van de organisatie. Het overbruggt de kloof tussen verschillende vakgebieden en stimuleert samenwerking in multidisciplinaire teams.

2.4 Digitaal stelsel in beeld

Bijlage 3 Beleidsruimte en ambitie per thema

1. Ruimtelijk Beleid

Zuid Limburg ontwikkelt zich steeds meer als één ruimtelijk en functioneel samenhangend stedelijk netwerk (daily urban system). De reisafstanden zijn in Zuid Limburg relatief kort. Tevens leiden schaalvergroting en reorganisaties binnen onderwijs, zorg, cultuur en leisure ertoe dat inwoners vaker naar een andere stad, kern of gemeente moeten reizen om er gebruik van te maken. Ook ontstaan er structurele samenwerkingsverbanden tussen onderwijsinstellingen, overheden en ondernemers (triple-helix) binnen hetzelfde daily urban system. De steden zullen zorgen voor werk, voorzieningen en wonen en steeds belangrijker worden ten opzichte van het ommeland.

In de integrale gebiedsopgave van Zuid Limburg staat de komende jaren de economische structuurversterking centraal. Als onderdeel van de Brainport Zuidoost Nederland is de ambitie om het gebied verder te ontwikkelen als een sterke kennisregio, die in verbinding staat met de kennisregio's Eindhoven, Aken en Leuven/Hasselt. Dit bevordert de bundeling van technologische kennis en de wereldwijde export van de innovatieve producten die hieruit voortkomen en levert (indirect) ook veel werkgelegenheid op voor de lokale en regionale economie.

De opgave voor Zuid Limburg is om te komen tot één samenhangend gebied; een stedelijk en landschappelijk netwerk met:

- Krachtige economische campussen en clusters die een substantiële bijdrage leveren aan het Bruto Nationaal Product c.q. het aantal arbeidsplaatsen in de regio.
- Aantrekkelijke stedelijke centra als motoren van en magneten voor de (kennis)economie.
- Een hoogwaardig en divers aanbod van woonmilieus voor inwoners en (kennis)werkers.
- Uitstekende verbindingen tussen voorzieningen, kennisclusters en woongebieden binnen en buiten de regio: het versterken van het daily urban system en het vergroten van de dynamiek daarbinnen maakt een groter aantal banen bereikbaar op Euregionale schaal, waardoor de arbeidsmarkt in Zuid Limburg aantrekkelijker wordt.
- Een kwalitatief hoogwaardig en onderscheidend landschap, waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Dit alles op een duurzame wijze met bijzondere aandacht voor klimaatadaptatie en energietransitie. Een en ander vraagt om regionale afstemming en biedt tevens kansen in economisch opzicht.

Specifiek voor Maastricht betekent dit:

- De historische binnenstad van Maastricht, met zijn deels daarbinnen gelegen universiteit, is van cruciale betekenis voor het woonklimaat en de kenniseconomie van Zuid Limburg. In feite is de binnenstad van Maastricht het enige centrum van internationale allure binnen Zuid Limburg. In de Visie Zuid Limburg is het zowel voor kantoren, detailhandel en regionale voorzieningen een regionaal concentratiegebied.
- In en rondom de binnenstad van Maastricht bevinden zich stedelijke woonmilieus waaraan, ondanks de overschotten in de woningvoorraad van Zuid Limburg, behoefte blijft bestaan. De nabijheid van de binnenstad en zijn voorzieningen moet verder worden benut. Versterking, herstructurering en wellicht uitbreiding van de woningvoorraad van dit stedelijke woonmilieu is van cruciaal belang voor de regio Zuid Limburg.
- De campussen van Randwyck en Chemelot zijn stuwende clusters, van groot belang voor de regionale en nationale economie. De ontwikkeling van de voormalige Tapijnkazerne als stadscampus is eveneens van groot belang om de ambities op het gebied van de kenniseconomie te realiseren.

- Naast het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en het creëren van een aantrekkelijk startersklimaat ligt er voor Zuid Limburg een grote kans om grensoverschrijdend de bestaande banen beter bereikbaar te maken. Daarvoor is het van belang dat Maastricht aansluiting krijgt op een multimodaal netwerk dat de belangrijkste centra en voorzieningen op Euregionaal niveau met elkaar verbindt.

Ambities: Om de aantrekkelijkheid van de stad voor (bestaande en nieuwe) inwoners, ondernemingen, instellingen en haar bezoekers te verbeteren is het ruimtelijk beleid van de stad gericht op:

- *Versterking van haar positionering als internationale stad ten behoeve van de economische vitaliteit van de stad en regio.*
- *Investeren in een robuuste en duurzame bereikbaarheid om het vestigingsklimaat voor inwoners, bezoekers en ondernemingen te verbeteren.*
- *Het landschap versterken en verbinden met de stad zodat het nog meer bijdraagt aan de unieke woonkwaliteit en de toeristische aantrekkingskracht.*
- *Het bestaande stedelijk gebied zorgvuldig en geleidelijk transformeren, waarbij wordt gekomen tot een robuust netwerk van maatschappelijke voorzieningen en aantrekkelijke ontmoetingsplekken en openbare ruimten.*

Dit zijn de ambities voor het ruimtelijk beleid van de stad, zoals die reeds geformuleerd zijn in de Structuurvisie Maastricht 2030; Ruimte voor ontmoeting.

2. Mobiliteitsbeleid in relatie tot ruimtelijke ordening

2.1. Huidig beleid

Het mobiliteitsbeleid is gebaseerd op het principe aan iedereen zoveel mogelijk keuzemogelijkheden aan te bieden voor de manier waarop men zich wil verplaatsen. Via gerichte programma's, waaronder Maastricht-Bereikbaar wordt het gebruik van milieuvriendelijke vervoerswijzen (langzaam verkeer en openbaar vervoer) gestimuleerd. Uitbreiding van het centrumparkeren wordt gerealiseerd op locaties aan de rand van de (binnen)stad (Park&Walk, Park&Ride). Dit beleid is de afgelopen jaren succesvol geweest en zal daarom worden voortgezet.

2.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

De gemeente heeft veel vrijheid het mobiliteitsbeleid in overleg met stakeholders vorm te geven.

2.3. Gewenste ontwikkeling

Doordat binnenkort twee grote infrastructurele projecten in Maastricht - de ondertunneling van de A2 en de verlegging van de aanlanding van de Noorderbrug - worden opgeleverd, ontstaat in en rond de binnenstad een gebied waarin de auto niet per definitie een hoofdrol opeist in het straatbeeld.

Dit geeft nieuwe mogelijkheden om Maastricht als 'stad van ontmoetingen' een extra impuls te geven. Dit is gunstig voor het realiseren van de economische en sociale beleidsdoelen, die Maastricht heeft geformuleerd.

De opgave is de komende periode de verblijfskwaliteit van de ontmoetingsplekken in de stad verder te vergroten; een opgave die een relatie heeft met vele andere beleidsterreinen. Dit speelt niet alleen in de binnenstad, maar ook in de ontmoetingsplekken in de wijken en buurten. Deze opgave is echter voor de binnenstad en directe omgeving het meest complex, omdat hier heel veel functies en

activiteiten zich concentreren en vragen om ruimte, terwijl de (openbare) ruimte juist schaars is. Er moet nauwkeurig worden bekeken waar en op welke manier in de binnenstad en directe omgeving de verblijfskwaliteit verder kan worden verbeterd. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van nieuwe technieken op het gebied van parkeren, selectieve toegang en de handhaving daarvan.

Een specifieke opgave in relatie tot de mobiliteit betreft de parkeernormen die worden gesteld bij (bouw)initiatieven. De ervaring leert dat hierbij in de huidige situatie geen rekening kan worden gehouden met de inspanningen die de initiatiefnemer wil doen om de het autogebruik te beperken. Daarom wordt voorgesteld om in het vervolg bij het formuleren van de parkeereis maatwerk toe te passen wanneer met de initiatiefnemer duurzame afspraken kunnen worden gemaakt over mobiliteitsmanagement, fietsparkeren en bevoorrading.

2.4. Samenvattend overzicht en ambities

Beleidsthema:	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds-differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tijdelijk gewenst?
Mobiliteit				
Parkeerregulering	Ja	ja (aanscherping)	ja	
Parkeernormen	Ja	ja	ja	
Select. toegang	Ja	ja (aanscherping)	ja	
P in voortuinen	Ja	nee		
Uitritvergunning	Ja	nee		

De ambitie: Het vergroten van de ruimte voor ontmoeting en daarmee de leef- en verblijfskwaliteit in de binnenstad en directe omgeving door:

- A. Het stimuleren van het gebruik van de fiets en andere duurzame vervoermiddelen via**
- het verbeteren van het fietsnetwerk en het opheffen van barrières daarin,
 - het verbeteren van de stallingsmogelijkheden voor de fiets,
 - het stimuleren van elektrisch rijden,
 - het stimuleren van stadsdistributie en
 - het stimuleren van de economie.
- B. Het geleidelijk verminderen van gemotoriseerd verkeer door:**
- het uitbreiden van de parkeercapaciteit ten behoeve van het centrum via Park&Walk en Park&Ride,
 - het uitbreiden van het autoluwe gebied door het toepassen van selectieve toegang,
 - de continuering van gedifferentieerde parkeertarieven en
 - het bieden van maatwerk bij de toepassing van parkeernormen waarbij met de initiatiefnemer duurzame afspraken kunnen worden gemaakt over mobiliteitsmanagement, fietsparkeren en bevoorrading

3. Het beeld van de stad en Cultureel Erfgoed

3.1. Huidig beleid

Het cultureel erfgoed is een belangrijke pijler voor de identiteit van Maastricht, en staat daarmee hoog op de politieke agenda. Zoals eerder beschreven streeft Maastricht naar een hoge (beeld)kwaliteit van haar centrum en met name de binnenstad. Dit komt tot uiting in het Reclame- en Welstandsbeleid van de gemeente Maastricht. En met resultaat, want Maastricht staat bekend en wordt geroemd om haar ruimtelijke kwaliteit van de stad. Deze kwaliteit vormt een belangrijke basis voor het sociaal-economisch succes van Maastricht.

Het historische beeld van de stad wordt beschermd via diverse beleidsstukken en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed en via het welstands- en reclamebeleid, waaraan nieuwe initiatieven worden getoetst.

3.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

De afwegingsruimte voor de Ruimtelijke Kwaliteit wordt vergroot met de invoering van de Omgevingswet. Het is aan de gemeente om te bepalen voor welke delen van het grondgebied gedetailleerde regels gaan gelden (bijvoorbeeld een landschappelijk of stedenbouwkundig waardevol gebied). En voor welke gebieden zij kiest voor meer globale regulering.

Voor Rijkserfgoed geeft de Omgevingswet niet veel afwegingsruimte binnen de hiervoor geldende Rijksregels. Wel is er de mogelijkheid tot maatwerk in de wet opgenomen. Dat houdt in dat het College van Burgemeester en Wethouders de mogelijkheid heeft om via een beschikking gemotiveerd af te wijken in een specifiek geval.

Wat betreft het gemeentelijk erfgoed is de afwegingsruimte binnen de Omgevingswet zeer groot.

3.3. Gewenste ontwikkeling

De Omgevingswet maakt het mogelijk om de bescherming van gemeentelijke monumenten op te heffen. Echter, vanwege het eerder beschreven belang van het cultureel erfgoed voor Maastricht wordt geadviseerd hier niet voor te kiezen. Geadviseerd wordt het ruimtelijk beleid de komende decennia te blijven richten op het beschermen van de waarden die Maastricht nu zo succesvol maken als woon-, cultuur-, en kennisstad.

Wel zal onderzocht worden in hoeverre de regeldruk verminderd kan worden middels gebiedsdifferentiatie en differentiatie met betrekking tot de beschermingsgraad bij gemeentelijke monumenten. De mogelijkheden hiertoe zullen vorm krijgen in de actualisatie van de Welstandsnota dat op dit moment plaatsvindt. Er vindt nauwe afstemming plaats met deze actualisatie die parallel loopt aan de vaststelling van dit Discussiestuk.

3.4. Samenvattend overzicht en ambities

Beleidsthema:	Is er meer	Discussie over	Gebieds-	Differentiatie
Ruimtelijke Kwaliteit	beleidsruimte dan nu wordt benut?	(de) regulering wenselijk?	differentiatie wenselijk?	permanent / tijdelijk wenselijk?
Welstandsbeleid	Ja	ja	ja	ja
Reclamebeleid	Ja	ja	ja	ja
Antennebeleid	Ja	ja	ja	
Banierenbeleid	Ja	ja	ja	
Verlichting	Ja	ja(aanscherping)		

Beleidsthema: Cultureel Erfgoed	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds-differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tijdelijk wenselijk?

Rijksmonumenten	Nee			
Gemeentelijke monumenten	Ja	ja (meer onderscheid beschermingsgraad)		
Archeologie	Ja	nee		

Ambitie: In grote lijnen handhaven van beleid ter bescherming van het beeld van de stad. Vooral inzetten op gebruiksvriendelijker en toegankelijker maken en gebiedsgerichte deregulering.

Concreet wordt voorgesteld om:

- *bij gemeentelijke monumenten meer onderscheid te maken in de daadwerkelijk te beschermen aanwezige waarden in het exterieur en/of interieur van de bouwwerken,*
- *in het nieuwe welstandsbeleid, reclame- en banierenbeleid meer gebiedsgedifferentieerd te gaan werken, waarbij de te hanteren welstandseisen per gebied sterker verschillen*
- *de welstandscommissie als onafhankelijke adviseur behouden en omvormen tot 'Commissie Ruimtelijke Kwaliteit'*
- *eenduidige regelgeving op te stellen ten aanzien van avond- en nachtverlichting van gebouwen en objecten.*

4. Inrichting, Beheer en Gebruik van de Openbare Ruimte

4.1. Huidig beleid

De gemeente Maastricht spreekt in haar Stadsvisie 2030 en Programmabegroting 2016 opnieuw de ambitie uit om te gaan voor hoge ruimtelijke kwaliteit. Voor de inrichting van de openbare ruimte vormt ruimtelijke kwaliteit van de stad en het landschap de basis voor het handelen. Ingezet wordt op kwaliteitsverbetering van het bestaand stedelijk gebied. Maastricht blijft zich ontwikkelen en vernieuwen vanuit de concentrische opbouw: inzetten op een compacte stad. In het buitengebied ligt de nadruk op versterking van de landschappelijke en ecologische kwaliteiten.

Belangrijk uitgangspunt bij de (her)inrichting van de openbare ruimte is een gebiedsgerichte aanpak. Ingewikkelde en met elkaar samenhangende ruimtelijke vraagstukken worden opgelost middels een integrale en gebiedsgerichte benadering, binnen de gemeentegrenzen maar ook daarbuiten. Het ontwikkelen van een gebied is nooit af en is bovendien niet alleen een zaak van de overheid. Daarom moet actief gebruik worden gemaakt van de kennis en kunde van experts op het gebied van publiekprivate samenwerking. Zo kan optimaal de creativiteit, vindingrijkheid, oplossings- en investeringskracht van de samenleving worden ingezet.

Beheer van de openbare ruimte volgt op de inrichting. Voor het beheer van de openbare ruimte is de doelstelling als volgt geformuleerd: "Een openbare ruimte die op een sobere, maar functionele en veilige manier beheerd wordt waarbij door zelfbeheer de betrokkenheid van de burger in de openbare ruimte wordt vergroot." Dit laatste streven komt ook terug in de Stadsvisie en de Bestuursopdracht Burgerparticipatie.

Om deze beoogde kwaliteit als ook de veiligheid en beheersbaarheid te waarborgen zijn er verschillende regels en uitgangspunten vastgelegd voor de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Het gebruik van de openbare ruimte door derden (burgers, bedrijven) is altijd locatiegebonden en meestal tijdelijk. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om terrassen, evenementen, ambulante handel, uitstallingen, banieren en dergelijke. Hieraan worden regels gesteld om de primaire functie van de openbare ruimte te kunnen handhaven, de veiligheid te borgen en verrommeling van het straatbeeld tegen te gaan.

4.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

De afwegingsruimte binnen de inrichting, beheer en gebruik van de openbare ruimte wordt met de invoering van de Omgevingswet zeer groot. De APV en andere lokale regelgeving zullen geheel herzien kunnen/moeten worden. De Omgevingswet regelt de activiteiten in de fysieke leefomgeving, maar niet het gedrag van mensen. Soms is dat onderscheid heel duidelijk (wildplassen bijvoorbeeld) maar soms is dat niet zo evident, bijvoorbeeld wanneer de fysieke omgeving het gedrag van mensen (mede) beïnvloedt (bijvoorbeeld parkeren, hangplekken voor ouderen en jongeren, glas in de openbare ruimte).

4.3. Gewenste ontwikkeling

De gemeente is bij (her)inrichting en beheer van de openbare ruimte vrijwel altijd primair verantwoordelijk. En stelt in het kader van het publieke belang verschillende regels en eisen aan de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Zeker naarmate je dichterbij het centrum komt neemt de noodzaak hiervan toe, gezien de brede afweging van belangen die hier gemaakt moet worden. Een afweging die een initiatiefnemer over het algemeen niet uit zichzelf maakt. Denk aan het belang van bereikbaarheid voor andere ondernemers, looproutes voor kindwagens, rollators en minder valide personen. Het verdelen van de schaarse ruimte is een steeds belangrijker onderdeel van het werk van de gemeente, vanwege het toenemend aantal conflicterende belangen en de steeds hogere ambities van particuliere initiatieven.

Deze primaire verantwoordelijkheid wil de gemeente behouden om de kwaliteit, veiligheid, beheersbaarheid en bereikbaarheid van de openbare ruimte te waarborgen. Zeker voor een toeristische stad als Maastricht is de uitstraling en sfeer van het centrum erg belangrijk. Dat neemt niet weg dat de gemeente zich ervan bewust is dat de openbare ruimte er is voor de gebruikers en dat bij de inrichting en het beheer ervan ook hun creativiteit en betrokkenheid van groot belang is. Via verschillende initiatieven wil de gemeente particuliere initiatieven stimuleren. Denk bijvoorbeeld aan het MaastrichtLAB, en ook de eerste experimenten voor het uithanden geven van het beheer van de openbare ruimte aan derden zijn gaande.

Daarnaast is er voor een aantal onderdelen al een dereguleringslag gemaakt waarbij er meer wordt losgelaten en soepeler wordt omgegaan met het gebruik van de openbare ruimte, met name daar waar de druk op deze ruimte minder groot is. Dit geldt bijvoorbeeld voor het in 2016 geactualiseerde uitstallingsbeleid waarbij samen met de ondernemers is gekomen tot het laten vervallen van de vergunningsplicht zolang de uitstallingen binnen de maximale afmetingen blijven. Daarnaast is er door gebiedsgedifferentieerde versoepeling van de voorschriften meer ruimte geboden voor creativiteit en eigen invulling van de ondernemers en is er de optie om op straatniveau een straatplan in te dienen waarbij gemotiveerd afgeweken kan worden van de geldende voorschriften. Ook bij het terrassen- en evenementenbeleid is een dergelijke vernieuwing doorgevoerd: de voorschriften voor terrassen zijn versoepeld en dienen buiten de singels als richtlijn. Voor kleinschalige evenementen is de vergunningsplicht omgezet in een meldingsplicht en zijn procedures vereenvoudigd.

De invoering van de Omgevingswet en het voorbereidende Discussiestuk hierop wordt aangegrepen om te kijken binnen welke beleidsterrein dergelijke versoepelingen en vereenvoudigingen –met tenminste behoud van kwaliteit en veiligheid- wenselijk en mogelijk zijn.

4.4. Samenvattend overzicht en ambities

Beleidsthema: Gebruik van de Openbare Ruimte	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds-differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tijdelijk wenselijk?
Terrassen	ja	ja	ja	ja
Evenementen	ja	ja (via nieuwe verordening)	ja	ja
Markten	ja	ja	ja	ja
Ambulante handel	ja	ja	ja	ja
Straatmuzikanten	?			
Uitstallingen	ja	ja	ja	ja
Zelfbeheer	ja	ja	ja	ja

Ambitie: De geest van de Omgevingswet te verankeren door het vergoten van de flexibiliteit en gebiedsgerichte differentiatie in regels omtrent gebruik van de openbare ruimte.

Concreet wordt voorgesteld om:

- *Recente versoepeling in regels omtrent het gebruik van de openbare ruimte voor kleinschalige activiteiten en evenementen evalueren en waar wenselijk uitbreiden*
- *waar mogelijk de vergunningsplicht te vervangen door een meldingsplicht,*
- *de experimenten voor het beheer van de openbaar groen door derden te continueren,*
- *bij de inrichting van de openbare ruimte meer flexibel te zijn bij het toepassen van alle regels uit het Handboek Openbare Ruimte (inrichtingseisen en straatmeubilair)*

5. Programmatische kaders

5.1. Huidig beleid

Als uitwerking van het vastgestelde Provinciaal Omgevingsplan Limburg zijn de afgelopen periode programmatische kaders geformuleerd voor onder andere wonen en studentenhuisvesting en wordt momenteel nog gewerkt aan kaders voor detailhandel en kantoren, rekening houdend met het demografisch perspectief van Maastricht en de regio. Daarnaast zijn er voor vrijwel elke functie nog aanvullende regels geformuleerd.

5.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

Voor de programmatische kaders is de afwegingsruimte binnen de Omgevingswet heel groot. Maar de Drank- en Horecawetgeving zal vermoedelijk in de huidige vorm blijven bestaan en geeft restricties mee ten aanzien van vestiging van horeca en mogelijkheden tot functiemenging. Overigens loopt er wel een landelijke pilot waar Maastricht met 24 ondernemers aan mee doet voor het meer mogelijk maken van zogenoemde blurring (innovatieve combinaties tussen retail en horeca). Afhankelijk van de uitkomsten van de pilot wordt de wet mogelijk op enkele onderdelen aangepast. Bij onder andere de volgende activiteiten heeft de gemeente aanvullende regels of is de gemeente de enige die regels heeft opgesteld:

- Hotelnota: Hotels, pensions en conferentieoorden
- Horecanota: Restaurants, cafetaria's, snackbars en cateringbedrijven, cafés, discotheken, concertpodia, muziektheaters en evenementenhallen
- Verblijfsrecreatie, dagrecreatie en sportfaciliteiten
- Detailhandelsnota: Detailhandel, supermarkten en bouwmarkten
- Nota bedrijventerreinen: Bedrijfsactiviteiten, ambachten
- Gebouwen voor permanente of tijdelijke bewoning, onderwijs- en kantoorgebouwen, welzijnszorg
- Dierenpensions, dierenasiel, dierenklinieken, hondenfokkers of –trainers, hobbymatig houden van dieren en maneges

5.3. Gewenste ontwikkeling

Gezien de recente actualisatie van deze kaders wordt het niet wenselijk geacht de huidige kaders met de komst van de Omgevingswet opnieuw ter discussie te stellen. Daarbij speelt mee dat vanuit de regionale afspraken er weinig mogelijkheden zijn om de afwegingsruimte te vergroten. Wel signaleren we een toenemende vraag naar flexibiliteit en functiemenging, waardoor het traditionele onderscheid tussen verschillende functies in de praktijk aan het vervagen is. En dit traditioneel onderscheid bovendien een belemmering vormt in de huidige regelgeving. Het advies is deze regelgeving op dit vlak in het kader van de Omgevingswet opnieuw tegen het licht te houden (zoals nu onder andere met de eerder genoemde pilot Blurring gebeurt).

5.4. Samenvattend overzicht en ambities

Beleidsthema:	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds-differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tijdelijk wenselijk?
Wonen				
Kwant. kader	ja	nee		
Betaalbaarheid	ja	ja (wellicht meer regulering)		
Woon/werk	ja	ja	ja	ja
Detailhandel				
Kwant. kader	ja	nee		
Kantoren				
Kwant. kader	ja	nee		
Bedrijven				
Segmentering	ja	Ja?		
Eisen bij uitgifte	ja	ja		
Hindercategorie	nee	nee		
Bedrijf aan huis	ja	ja		
Horeca				
Vestigingsbeleid	ja	nee	ja	ja
Hotelbeleid	ja	nee		
Maatschappelijk				
Bestemming	ja	ja		
Overig				
Functiemenging	ja	ja		
Flexibiliteit	ja	ja		
Tijdelijk gebruik	ja	ja		

Ambitie: In grote lijnen het beleid ten aanzien van de programmatische kaders handhaven en vooral inzetten op flexibiliteit en gebiedsdifferentiatie (ontmoetingsplekken centraal).

Concreet wordt voorgesteld om:

- *de mogelijkheden om ergens tijdelijk een functie te realiseren die afwijkt van de reguliere bestemming te vergroten,*
- *de mogelijkheden om naast de hoofdfunctie ook (gerelateerde) andere activiteiten uit te voeren te verruimen (blurring),*
- *de bestemming 'maatschappelijke doeleinden' uniformer en algemener te formuleren.*

6. De milieukwaliteit van de leefomgeving

6.1. Huidig beleid

Hoewel de landelijke vigerende milieuwetgeving zeer sectoraal is ingestoken waardoor er bij de planvorming veelal vrijwel geen afwegingsruimte is, staat het Maastrichts beleid erom bekend om - binnen de kaders- meer afwegingsruimte te creëren. Dit doet zij door de verstoringsaspecten integraal te bekijken en daarin een optimum te vinden. Een voorbeeld hiervan is het innovatieve beleid dat de gemeente Maastricht voert met betrekking tot de Bodem.

Het natuur- en milieubeleid in Maastricht is gericht op:

- Integrale verbetering van de lokale milieukwaliteit als bijdrage aan de leefbaarheid *onder andere geluid, lucht, bodem, afval*
- Bijdragen aan het oplossen van milieuproblemen op hogere schaalniveaus *onder andere klimaatbeleid, duurzaamheid*

6.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

In de Omgevingswet zijn een aantal beschermende Omgevingswaarden wettelijk bepaald via Rijksregels. Sommige daarvan mogen enkel strikter worden gehandhaafd door de lokale overheid (gemeente), dat zijn:

- Luchtkwaliteit
- Energieprestatie bij nieuwbouw
- Waterveiligheid
- Wereld- en Rijkserfgoed
- Bodem

Er zijn ook Omgevingswaarden waarbij de afwegingsruimte voor de lokale overheid zowel een versoepeling als vernauwing kan inhouden:

- Geluid
- Geur
- Lichtvervuiling en lichthinder

6.3. Gewenste ontwikkeling

De manier waarop de gemeente met verstoringen omgaat in de planvorming wordt uitdrukkelijk onderwerp van discussie in het kader van de implementatie van de nieuwe omgevingswet. Burgers zullen vragen om een strakkere bescherming van hun woonomgeving. Initiatiefnemers zullen vragen om zoveel mogelijk ruimte om hun initiatieven te kunnen realiseren. Beide partijen zullen in hun streven worden ondersteund door de richtingen in de politiek. De discussie zal naar verwachting met name gaan over Lucht en Geluid.

De gemeente is ook in de nieuwe wet gehouden aan de maximale (grens)waarden die gesteld zijn op hoger overheidsniveau. Zoals aangegeven biedt de Omgevingswet voor een aantal aspecten mogelijkheden tot versoepeling van het beleid. Verder biedt de Omgevingswet de mogelijkheid tot het vaststellen van zogenaamde Omgevingswaarden. Dit is een algemene of per gebied gedifferentieerde waarde van de beleidsgrenzen ten aanzien van verstoringen. Deze waarde is een resultaatsverplichting of inspanningsverplichting voor de gemeentelijke overheid. Een verplichting die met zich meebrengt dat er monitoring moet plaatsvinden en dat er door de gemeente maatregelen moeten worden genomen als de omgevingswaarde niet wordt gehaald. Het is hierom wisselijk om enkel een omgevingswaarde in te stellen voor die aspecten waarbij bij overschrijding kan worden bijgestuurd door de gemeentelijke overheid.

Voor het thema Geluid is dan ook het advies om de maximale waarden zoals deze nu in Maastricht gelden niet verder aan te scherpen. Wel kan onderzocht worden of de regeldruk bij kleinere initiatieven verminderd kan worden.

Voor wat betreft het thema Lucht heeft de Raad in januari 2017 de wens uitgesproken hier strengere omgevingswaarden voor op te stellen dan de landelijk wettelijke norm, namelijk de norm van de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO). Het College heeft de opdracht meegekregen een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de maatregelen die nodig zijn om aan deze norm te voldoen. Op basis hiervan zal besloten worden of overgegaan wordt tot het vastleggen van deze WHO norm.

Zoals aangegeven voert de gemeente Maastricht al jaren innovatief beleid op het gebied van Bodem. De Omgevingswet gaat in feite de afwegingsruimte voor gemeenten vastleggen die in Maastricht al jaren de dagelijkse praktijk is. Fundamenteel wijzigt er daarom voor Maastricht op het thema Bodem niet veel.

6.4. Samenvattend overzicht en ambities

Beleidsthema: Verstoring	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds-differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tijdelijk wenselijk?
Lucht	nee	ja (zal gaan over meer regulering)	nee	
Geluid	nee	ja (zal gaan over meer regulering)	ja (is huidige praktijk)	
Bodem	nee	nee		ja
Externe veiligheid	nee			
Trillingen	ja	nee		
Geur	ja	nee		
Stof	ja	nee		
Licht	ja	ja		

Ambitie: In grote lijnen het beleid ten aanzien van verstoring handhaven waarbij Maastricht vooruitlopend op de omgevingswet reeds sterk gebiedsgericht en flexibel werkt.

Voor de verschillende verstoringaspecten is het concrete voorstel als volgt:

- **Voor het thema 'lucht' blijft Maastricht zich inzetten om de luchtkwaliteit in de stad zoveel mogelijk te verbeteren, en zal hierbij afhankelijk van de haalbaarheidsstudie de omgevingswaarde baseren op de landelijke of de WHO normen.**
- **Voor het thema 'geluid' (met name als gevolg van het verkeer) wordt momenteel gewerkt met een verkeersmilieukaart. Op basis daarvan wordt een saneringsprogramma opgesteld en uitgevoerd. Deze systematiek wordt gehandhaafd, waarbij de maximale gebiedsgerichte geluidbelasting als omgevingswaarde wordt vastgelegd.**
- **Voor het thema bodem en ondergrond gaat de nieuwe Omgevingswet meer aansluiten bij de huidige praktijk. De vigerende bodemkwaliteitskaart wordt de basis van het omgevingsplan op dit thema, hierbij is de minimale bodemkwaliteit functieafhankelijk en worden risico's uitgesloten.**
- **De regelgeving ten aanzien van 'externe veiligheid' verandert niet. Deze wordt opgenomen in het op te stellen omgevingsplan.**
- **Er is op gemeentelijk niveau weliswaar beleid geformuleerd op het gebied van 'trillingen', 'geur', 'stof' en 'licht', maar voor deze thema's zullen in het omgevingsplan geen omgevingswaarden worden geformuleerd maar kwalitatieve uitgangspunten. Op basis van het Bbl kan de gemeente (op bouwtechnische aspecten) hier op toezien en handhaven.**

7. Groen en Natuur

7.1. Huidig beleid

Het beleid omtrent Groen en Natuur is vastgelegd in een Leidraad Groen (operationeel) en een Groenstructuurplan (strategische kaders). Deze laatste wordt momenteel opgesteld als uitwerking van de Structuurvisie Maastricht 2030.

De gemeente Maastricht benadrukt in haar beleid het meervoudig belang van groen en natuur. Natuur wordt niet alleen bekeken vanuit ecologisch perspectief (flora en fauna), maar ook vanuit de invalshoeken van recreatie, cultuurwaarde en haar bijdrage aan het verminderen van waterproblematiek en hittestress. De inrichting en het beheer van het groen in Maastricht volgt uit een optimum tussen deze vijf aspecten.

Verder wordt een onderscheid gemaakt in hoogwaardig groen (hoge waarde op de vijf aspecten zoals genoemd) en minder hoogwaardig groen. Waarbij de gemeentelijke middelen met name worden ingezet voor de inrichting en onderhoud van dit hoogwaardige groen. Voor het overig groen en de natuur in de stad wordt meer en meer ingezet op het stimuleren van beheer door burgers of door derden. Deze ontwikkeling is ingegeven door een toenemende druk op de budgetten, maar ook door de vraag naar meer betrokkenheid en verantwoordelijkheid door de burgers zelf.

Het project MijnGroenMaastricht is hier het voorbeeld van. Binnen dit project wordt het beheer en onderhoud van groenpercelen uitgegeven aan betrokken bewoners die dit beheer graag op zich willen nemen. Op deze manier kan dit groen op een kwalitatief hoogwaardiger niveau blijven dan voor de gemeente mogelijk was te realiseren en wordt bovendien voldaan aan de wensen van de bewoners voor wat betreft de concrete inrichting van deze percelen. MijnGroenMaastricht is momenteel uitgevoerd als pilot, maar de resultaten zijn dusdanig positief dat deze lijn ook in het nieuwe Groenstructuurplan voortgezet zal worden.

7.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de afwegingsruimte voor de gemeente op het gebied van Flora en Faunawetgeving niet groter, deze blijft beperkt en wordt op sommige onderdelen zelfs kleiner. Wel is voorzien in de mogelijkheid voor het College van Burgermeester en Wethouders om gebruik te maken van maatwerkregels. Op het gebied van groenbeheer en beleid en heeft de gemeente momenteel strengere regels en richtlijnen dan wettelijk bepaald zijn en heeft de gemeente ook beleid vastgelegd over thema's waar dat wettelijk gezien niet nodig is. Bijvoorbeeld een kapvergunning en een hoge beschermingsgraad van het groen in en om de stad bij ontwikkelingen.

7.3. Gewenste ontwikkeling

De uitgesproken ambities voor wat betreft de integrale benadering van groen in de openbare ruimte en het vergroten van de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van burgers bij de inrichting en onderhoud van het groen worden in het nieuwe Groenstructuurplan verder opgepakt. Het Maastrichts beleid handelt daarmee in lijn met de Omgevingswet. In het kader van de Omgevingswet zal bovendien gezocht worden naar deregulering en vermindering van de regeldruk daar waar het kleine initiatieven of ingrepen in minder hoogwaardig groen betreft. Te denken valt aan het omvormen van een kapvergunning tot een meldingsplicht voor bomen.

7.4. Samenvattend overzicht en ambitie

Beleidsthema: Natuur en Groen	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds- differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tij- delijk wenselijk?
Wetgeving t.a.v. Natuur	nee	nee	nee	nee
Groenbeleid	ja	ja	ja	nee
Kapvergunning	ja	ja (t.a.v. soorten en grootte)	ja	nee

Ambitie: In grote lijnen het beleid ter bescherming van het groen in en rond de stad handhaven. Vooral inzetten op gebruiksvriendelijker en toegankelijker maken en beperkte deregulering.

Concreet wordt voorgesteld om:

- *verhoogde verantwoordelijkheid en betrokkenheid van bewoners door te zetten en uit te breiden middels MijnGroenMaastricht*
- *aan het groen dat geen belangrijke functie vervult op buurt-, wijk- en/of stadsniveau minder strenge eisen stellen qua inrichting en/of beheer,*
- *de onderzoekslast voor natuurwaarden voor kleinere initiatieven in ecologisch gezien minder belangrijke gebieden via een algemene ontheffing verminderen en*
- *het beperken van de verplichting om voor het rooien van bomen een kapvergunning aan te vragen door dit afhankelijk te stellen van de locatie, soort en omvang van de boom.*

8. Water

8.1. Huidig beleid

Het huidig beleid op het gebied van water is gericht op het waarborgen van veiligheid, binnen door het Rijk gestelde normen, wat betreft overstromingsgevaar (water) en volksgezondheid (rioleringen). De gemeentelijke zorgplicht voor stedelijk afvalwater is een resultaatverplichting, waarbij beperkte ruimte voor lokale invulling en keuze is. De zorgplichten voor het hemel- en het grondwater hebben het karakter van een inspanningsverplichting, hierbij heeft de gemeente bij de uitvoering beleidsvrijheid om een aanpak te kiezen die zij, gelet op de lokale omstandigheden, doelmatig vindt. Deze keuzen over de zorgplichten worden vastgelegd in een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Momenteel is het vierde GRP van kracht. De belangrijkste aandachtsvelden in dit vierde GRP zijn de samenwerking binnen Maas en Mergelland, het inspelen op de klimaatverandering (relatie met de openbare ruimte, voorkomen wateroverlast, hittestress) en het verwerken van de uitkomsten van de OAS opgave vanuit de Kaderrichtlijn Water, een Europese wet over de waterkwaliteit.

Voor de nieuwe planperiode (2017 en verder) heeft de gemeente Maastricht ervoor gekozen om als regio Heuvelland een gezamenlijk GRP te schrijven. De focus van dit GRP ligt op het oplossen van piekmomenten, rekening houdend met de klimaatverandering. Er wordt gewerkt aan een dataprogramma (Klimaatatlas) waarmee tot op straatniveau de situatie omtrent afwatering en het verwachte overstromingsrisico inzichtelijk gemaakt kan worden. Er wordt hierbij ook gekeken naar hittestress: welke locaties zijn hier het meest gevoelig voor? Daar waar dit samenvalt met een verhoogde kans op wateroverlast, wordt deze problematiek samen aangepakt vanuit het GRP.

Een ander centraal aspect in het nieuwe GRP zal de rol- en verantwoordelijkheidsverhouding tussen de gemeente en de burger zijn. De gemeenten zoeken naar een manier voor meer initiatief en verantwoordelijkheid van individuele burgers en initiatiefnemers. Samen met de regiogemeenten wordt over deze vraag gebogen. Het nieuwe GRP dient in september 2017 klaar te zijn.

8.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

De regelgeving van het Rijk, Provincie en het Waterschap op het gebied van waterbeheer zal in het kader van de nieuwe Omgevingswet niet wijzigen. De gemeente krijgt op deze thema's geen (extra) afwegingsruimte. De gemeente krijgt wel afwegingsruimte als het om lozingsactiviteiten op regionale wateren gaat.

8.3. Gewenste ontwikkeling

Het gezamenlijk oppakken van de nieuwe GRP en de zoektocht naar een vergrote rol en verantwoordelijkheid van burgers en initiatiefnemers hierbinnen, handelt in lijn met het gedachtegoed van de Omgevingswet. Ook het meer integraal anticiperen op de klimaatverandering in de vorm van een combinatie tussen waterproblematiek en hittestress past in de integrale benadering van de fysieke ruimte die de Omgevingswet beoogd.

Bij het opstellen van het nieuwe GRP tekenen zich drie scenario's af. Het eerste scenario is het op huidige voet verder gaan waarbij er geen veranderingen plaatsvinden in de rol- en verantwoordelijkheidsverhouding tussen de gemeente en de burger (in andere woorden: er is weinig betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de burgers bij het GRP en de uitvoering daarvan). Het tweede scenario is het verschaffen van meer inzicht aan de burgers middels de Klimaatatlas. Waarmee mensen zelf kunnen zien wat de risico's zijn voor water- en hitteoverlast in zijn of haar leefomgeving, en zij zelf de afweging kunnen maken hier maatregelen op te treffen. Een derde scenario is het verhogen van de burgerverantwoordelijkheid en over te gaan op een gedifferentieerde rioolheffing. Dat wil zeggen dat de hoogte van de rioolheffing wordt bepaald op basis van de hoeveelheid vierkante meters verharding die op het rioleringsstelsel zijn aangesloten. Mogelijkheden die burgers en bedrijven hebben om hierin te sturen zijn het verminderen van de vierkante meters (bijvoorbeeld door middel van groene daken) of het afkoppelen van vierkante meters (bijvoorbeeld door het gebruik van regentonnen). Doel hiervan is het verminderen van de druk op het rioolstelsel en het verhogen van beschikbare capaciteit voor piekmomenten door het afkoppelen van bepaalde particulieren percelen en deze wateropvang elders in de stad op eigen of openbaar terrein te realiseren. De samenwerkende gemeenten zullen hier voor eind september een koers in bepalen en uitwerken.

8.4. Samenvattend overzicht en ambities

Beleidsthema:	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds-differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tijdelijk wenselijk?
Water				

Waterkwaliteit	nee	nee	nee	nee
Hoogwaterveiligheid	nee	nee	ja	ja
Afkoppelingsbeleid	ja	ja	ja	ja
Watertoets	nee	nee	nee	nee

Ambitie: In grote lijnen handhaven van het beleid, met een verhoogde inzet op samenwerking tussen gemeenten (regio Heuvelland) en verhoogde verantwoordelijkheid voor individuele burgers en initiatiefnemers in de vorm van informatieverstrekking (Klimaatatlas) en het stimuleren van afkoppeling. In hoeverre dit laatste een stimulerende of meer sturende maatregel wordt is een vraag waarover de regio Heuvelland een beslissing dient te nemen.

9. Duurzaamheid en Afval

9.1. Huidig beleid

Maastricht heeft de ambitie Klimaatneutraal 2030. Het Maastrichts Energie Akkoord (MEA) en Maastricht Afvalloos 2030 zijn een belangrijke stap in die richting.

MEA

Voor het MEA sluiten we aan bij de doelstellingen van het landelijk energie akkoord:

- Een besparing van het finale energieverbruik met gemiddeld 1,5 procent per jaar;
- (het Maastrichtse deel van) 100 peta joule aan energiebesparing in het finale energieverbruik van Nederland per 2020;
- een toename van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu ruim 4 procent) naar 14 procent in 2020;
- een verdere stijging van dit aandeel naar 16 procent in 2023.

Meer dan 20 organisaties, actief in Platform Cool Maastricht, staan aan de basis van het Lokaal Energie Akkoord. De belangrijkste opgave, naast het daadwerkelijk realiseren van versnelling van de opwekking van duurzame energie en de besparing van fossiele energie, is het verbinden, het wederzijds inspireren.

Samengevat zijn de volgende werkdoelen geformuleerd:

- Ontwikkel via de vijf actielijnen Wonen- Industrie- Mobiliteit – Gebiedsontwikkeling – Gemeentelijke Organisatie programma's in een samenwerking met zowel Maastrichtse als regionale en landelijke stakeholders.
- Ontwikkel een model waarbij met name voor de doelgroep 'Wonen' deelname aan de energietransitie wordt gestimuleerd en ontzorgt en een maatschappelijke dialoog op gang komt (inclusief groot project).
- Ontwikkel een model van energie akkoorden voor de verschillende actielijnen.
- Ontwikkel een systeem van monitoren waarmee de voortgang van het LEA transparant wordt.
- De financiële basis voor het Lokaal Energie Akkoord is de in het coalitieprogramma vastgestelde investeringsbudget van 8 ton; de opgave voor het LEA is om extra financieringsbronnen te organiseren.

Sinds de vaststelling in de raad in 2015 is een groot aantal producten, services en diensten ontwikkeld. Samenwerking stimuleren en samen resultaten behalen is de hoofddoelstelling in een notendop – veel op vrijwillige basis. Subsidies en leningen van de verschillende overheidsinstellingen zijn vaak voorwaardenscheppend voor deze ontwikkeling; evenals kennis- en ontzorgtrajecten.

Wettelijk zijn er (slechts) een aantal mogelijkheden om dwingend op te treden:

Voor nieuwbouw nadert de verplichting om 0-energiewoningen te bouwen (maar de opgave ligt voor ons in de transformatie van de bestaande bouw). Grote instellingen en industrie krijgt landelijk energiebesparings-eisen opgelegd.

Speciaal in het kader van de nieuwe omgevingswet is de positie van Maastricht-monumentenstad: als gemeente hebben we een heel set van regels ontwikkeld om de kwaliteit van onze monumenten te waarborgen. Energietransitie moet binnen dit kader plaatsvinden - het is een zoektocht samen met de eigenaren om dit te realiseren (en dus niet te tornen aan de kwaliteitseisen).

De verduurzaming, de energietransitie is, los van de hierboven geschetste mogelijkheden, 'beleid in overleg'. De stevige doelstelling klimaatneutraal 2030 kan echter alleen gerealiseerd worden als alle partijen, alle sectoren in de maatschappij meewerken. We missen dwingender

sturingsinstrumenten, die bv gemeenten met een eigen grondpositie wel hebben (vanuit de opdrachtgeverrol).

Openbare ruimte: De energietransitie leidt tot een aantal wensen in de inrichting van de bestaande omgeving. Dit is nu grotendeels binnen de bestaande kaders te organiseren (oplaadpunten voor auto's / elektrische bus / zonnepanelen) ; in de praktijk is al zichtbaar dat doordat inwoners (soms) eigen keuzes maken de kwaliteit van de bestaande omgeving wordt aangetast (een elektriciteitsnoer over de stoep om op te laden / zonnepanelen zichtbaar geplaatst op monumenten bv). Om bv veiligheidsregels en kwaliteitswensen te waarborgen is dit niet wenselijk.

Afvalloos 2030

In het kader van een klimaatneutrale en duurzame stad streeft Maastricht naar zoveel mogelijk recycling en hergebruik van grondstoffen. Hoewel Maastricht het op dit vlak al erg goed doet (met een scheidingspercentage van 72% van het huishoudelijk afval is zij koploper binnen haar gemeenteklasse) heeft de Raad de ambitieuze ambitie uitgesproken van 100% recycling van huishoudelijk afval in 2030. Met als tussendoelstelling halvering van het restafval van 114 kilo per jaar per inwoner naar 57 kilo per jaar per inwoner. In haar aanpak om deze ambitie te halen kiest Maastricht voor burgerparticipatie. In twee buurten, Boschpoort en Jekerkwartier (noordelijk gedeelte) wordt samen met bewoners in het kader van de Afvalproef gewerkt aan nieuwe vormen van inzameling, waarmee in 2017 proefgedraaid wordt in de buurten. Op basis van de resultaten van deze proefperiode wordt er besloten over het doorvoeren van aanpassingen in de afvalinzameling in Maastricht.

9.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

Duurzaamheid vormt één van de hoofddoelen binnen de Omgevingswet. Waarbij binnen de Omgevingswet een ruim begrip voor duurzaamheid wordt gehanteerd, waarbij het bijvoorbeeld niet alleen een schone leefomgeving en een duurzame energievoorziening betreft, maar ook gaat over het concurrentievermogen van de economie, de toekomstbestendigheid van de zorg, enzovoort. De decentrale afwegingsruimte verschilt per thema, per gebied en per activiteit.

Voor wat betreft Energie zijn de energie- en prestatienormen overgenomen uit het Bouwbesluit 2012. Op dit vlak verandert er dus niets met de invoering van de Omgevingswet.

9.3. Gewenste ontwikkeling

Er wordt in het kader van de ambities Energieneutraal 2030 en Afvalloos 2030 actief samengewerkt met stakeholders en bewoners, in lijn met de geest van de Omgevingswet. Deze samenwerking moet er uiteindelijk toe leiden dat er in Maastricht zuinig wordt omgegaan met energie, CO2-neutraal wordt en er op termijn geen sprake meer is van restafval. Er is geen aanleiding om dit beleid te herzien.

9.4. Samenvattend overzicht en ambities

Beleidsthema: Duurzaamheid en Afval	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds-differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tijdelijk wenselijk?
Energie	nee	nee	nee	nee
Afval	nee	nee	nee	nee

Ambitie: De gemeente Maastricht handhaaft haar hoge ambities en cocreatieve werkwijze om te komen tot de ambities Energieneutraal 2030, gasloos 2030 en restafvalloos 2030.

10. Maatschappelijke accommodaties

10.1. Huidig beleid

Het huidig accommodatiebeleid richt zich op het faciliteren van ontmoetingen. Via het leveren van maatwerk wordt het initiatiefnemers en organisaties mogelijk gemaakt dergelijke ontmoetingsplekken te realiseren en te exploiteren. Hierbij worden momenteel twee knelpunten ondervonden in de huidige regelgeving: de schenktijden zoals vastgelegd in de drank- en horecawet en de (on)mogelijkheden voor functiemening en tijdelijke verhuur van ruimten.

Wat betreft de rolverhouding tussen gemeente en initiatiefnemers is gekozen voor zelfsturing door de initiatiefnemers waarbij de gemeente faciliteert en ondersteunt daar waar nodig. De gemeenten neemt als het ware een coachende rol aan.

10.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

Niet van toepassing.

10.3. Gewenste ontwikkeling

Maastricht streeft naar zo integraal mogelijk regie te voeren over vraag en aanbod van maatschappelijk vastgoed. Doel hierbij is om zo te komen tot een betere aansluiting van het aanbod op de vraag. Momenteel wordt bezien of het huidige beleidskader (het Integraal Accommodatiebeleid 2005) nog actueel is. Op het vlak van accommodatiebeleid is voor een aantal thema's al veel in gang gezet (onderwijs en sport), maar op andere vlakken ligt nog een grote opgave (gemeenschapsvoorzieningen, maatschappelijke opvang). Duidelijk is dat de behoeftes van de verschillende gebruikers en van de verschillende buurten erg verschillend zijn. Het verder vormgeven van maatwerk zal dan ook met name bij de gemeenschapsaccommodaties en maatschappelijke opvang aan de orde zijn.

De twee knelpunten waar momenteel tegenaan gelopen wordt bij het accommodatiebeleid worden in het kader van de Omgevingswet reeds opgepakt door het mogelijk maken van functiemenging en door de bestemming Maatschappelijk breder en eenduidiger te formuleren.

10.4. Samenvattend overzicht en ambities

Beleidsthema:	Is er meer beleidsruimte dan nu wordt benut?	Discussie over (de) regulering wenselijk?	Gebieds-differentiatie wenselijk?	Differentiatie permanent / tijdelijk wenselijk?
Maatschappelijke accommodaties				
Cultuur	ja	ja	ja	ja
Sport	ja	nee	nee	nee
Onderwijs	nee	nee	nee	nee
Welzijn & zorg / gemeenschapsvoorzieningen	ja	ja	ja	ja

Ambtie: vormgeven van maatwerk binnen maatschappelijke accommodaties en broedplaatsen om beter in te kunnen spelen op initiatieven in de samenleving. Hierbij voldoende oog hebben voor kwetsbare groepen.

11. Gezonde leefstijl (verder aanvullen met GGD, RUD en Veiligheidsregio)

11.1 Huidig beleid.

Voor gezondheid is momenteel zeer gefragmenteerd beleid geformuleerd. Maastricht stimuleert een gezonde levensstijl van burgers via de volgende beleidsthema's.

- **RUIMTELIJKE ORDENING**
Door in de ruimtelijke ordening het principe van de compacte stad toe te passen. In de compacte stad is het merendeel van alle bestemmingen op fiets- of loopafstand. Hierdoor hoeft men slechts zeer beperkt noodzakelijkerwijs gebruik te maken van de auto. Dit draagt bij aan een gezonde levensstijl.
- **MOBILITEITSBELEID**
In het mobiliteitsbeleid wordt het gebruik van de fiets gestimuleerd. Dit draagt bij aan een gezonde levensstijl.
- **VOORZIENINGENSTRUCTUUR**
In de voorzieningenstructuur is het beleid er op gericht buurt- en wijkvoorzieningen zoveel mogelijk te concentreren in de daarvoor aangewezen centra. Concentratie zorgt er voor dat de functies elkaar versterken en zo meer levensvatbaar zijn. De concentratie van voorzieningen zijn aangewezen als ontmoetingsplekken, waar ook andere functies een plek kunnen krijgen. Dit vergroot de leefbaarheid van de buurten en wijken, stimuleert het contact tussen bewoners en vergroot de binding met de buurt c.q. de sociale samenhang. Heel specifiek gaat het daarbij ook om buurthuizen. Dit alles draagt bij aan een gezonde levensstijl.
- **GROENBELEID**
Het groenbeleid is er op gericht een groenstructuren te creëren die in de directe nabijheid van de woning is gelegen en die bovendien in verbinding staan met het omliggende landschap. Aantrekkelijke groenvoorzieningen nodigen uit voor recreatief gebruik. Dit draagt bij aan een gezonde levensstijl.
- **WERKGELEGENHEID**
Maastricht voert een gericht beleid om de werkgelegenheid in en rond de stad zoveel mogelijk te stimuleren. Werken en het zien werken dragen bij aan een gezonde levensstijl.
- **INRICHTING OPENBARE RUIMTE**
Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte en met name parken wordt bekeken welke voorzieningen kunnen worden getroffen om een sportief gebruik daarvan te stimuleren. Dit draagt bij aan een gezonde levensstijl.
- **SPORTVOORZIENINGEN EN ACTIVITEITEN**
Maastricht geeft in haar planologisch kader ruime mogelijkheden aan initiatiefnemers om sportieve functies te realiseren. Maastricht faciliteert initiatiefnemers voor de organisatie van sportieve evenementen. Sporten en het zien sporten dragen bij aan een gezonde levensstijl.
- **ARMOEDEBESTRIJDING**
Maastricht voert een gericht beleid op het gebied van armoedebestrijding en schuldsanering. Een financieel gezond huishouden draagt bij aan een gezonde levensstijl.
- **ONDERWIJS**
Maastricht voert een gericht beleid om onderwijsparticipatie te vergroten. Een hoger opleidingsniveau draagt bij aan een gezonde levensstijl.

11.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

Deze is heel erg groot.

11.3 Ambitie

In de omgevingsvisie dient gezondheid een duidelijke plek te krijgen waardoor dit integraal onderdeel uitmaakt van afwegingen. Samen met de GGD, de RUD en de Veiligheidsregio zal de ambitie op dit thema geformuleerd worden.

12. Veilige en gezonde leefomgeving (Aanvullen met GGD, RUD en VR)

12.1 Huidig beleid.

Maastricht heeft integraal veiligheidsbeleid opgesteld en zorgt voor een gezonde en veilige leefomgeving in de stad via de volgende beleidsthema's.

- **HITTESTRESS**
In het beleid zal de komende tijd meer aandacht worden gegeven aan het voorkomen van hittestress door middel van het realiseren van meer groen en water in de openbare ruimte. Dit draagt bij aan een gezonde leefomgeving.
- **WONEN**
Bij het verlenen van bouwvergunningen worden diverse eisen gesteld aan constructies, isolatie, ventilatie en dergelijke. Deze dragen bij aan een gezonde en veilige woning (*betreft in feite niet de leefomgeving, maar het privédomein; het is de vraag of dit hier bij hoort*).
- **INRICHTING OPENBARE RUIMTE**
Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte worden allerlei richtlijnen gehanteerd op het gebied van veiligheid en beheersbaarheid. Dit draagt bij aan een veilige leefomgeving.
- **GEBRUIK OPENBARE RUIMTE**
In het beleid ten van het (tijdelijk) gebruik van de openbare ruimte (terrassen, fietsparkeren, uitstallingen en dergelijke) wordt nadrukkelijk aandacht gegeven aan veiligheidsaspecten, waaronder de bereikbaarheid door hulpdiensten. Dit draagt bij aan een veilige leefomgeving.
- **VEILIGHEID BIJ EVENEMENTEN**
Bij het verlenen vergunningen voor evenementen worden diverse eisen gesteld om de veiligheid van bezoekers te waarborgen. Dit draagt bij aan een veilige leefomgeving.
- **VERKEERSVEILIGHEID**
Maastricht voert een gericht beleid om de verkeersveiligheid zoveel mogelijk te verbeteren met speciale aandacht voor kwetsbare groepen. Dit draagt bij aan een veilige leefomgeving.
- **VERSTORING (lucht, geluid, bodem, externe veiligheid, trillingen, licht, geur, waterkwaliteit)**
Maastricht voert een gericht beleid om verstoring van de leefomgeving op de genoemde thema's zoveel mogelijk te beperken. Dit draagt bij aan een gezonde en veilige leefomgeving.
- **LEEGSTAND**
Maastricht voert een gericht beleid om (zeker op bepaalde plekken) leegstand te voorkomen. Dit voorkomt verloedering en draagt bij aan een veilige leefomgeving.
- **HULPVERLENING**
Via de Veiligheidsregio wordt gezorgd voor een adequate hulpverlening. Dit draagt bij aan een gezonde en veilige leefomgeving.
- **GEZONDHEIDSZORG**
Maastricht geeft in haar planologisch kader ruime mogelijkheden om gezondheidsgerichte functies te realiseren. Maastricht faciliteert initiatiefnemers voor de realisatie van zorgwoningen. Dit draagt bij aan een gezonde leefomgeving.
- **HOOGWATER**
Maastricht heeft het initiatief genomen de stad (en haar bewoners) beter te beschermen tegen extreem hoge waterstanden in de Maas. Dit draagt bij aan een veilige leefomgeving.
- **ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING**
Via de APV borgt de gemeente de openbare orde en veiligheid. Dit draagt bij aan een veilige leefomgeving

12.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

Deze is heel erg groot.

12.3 Ambitie

In de omgevingsvisie dient een veilige en gezonde leefomgeving een duidelijke plek te krijgen waardoor dit integraal onderdeel uitmaakt van afwegingen. Samen met de GGD, de RUD en de Veiligheidsregio zal de ambitie op dit thema geformuleerd worden.

13. Bouwen (verder aanvullen na vaststelling AMVB's en Invoeringswet)

13.1. Huidig beleid

De gemeente hanteert op dit moment de regels van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de daaruit aangestuurde regelgeving zoals het huidige bouwbesluit, eisen op het gebied van welstand en de regelgeving zoals vastgelegd in alle bestemmingsplannen en de hieraan verbonden beleidsregels.

13.2. Afwegingsruimte binnen de Omgevingswet (voor zover nu bekend)

De toestemming en bijbehorende voorwaarden voor het verrichten van bouwwerkzaamheden wordt op dit moment door middel van één vergunning geregeld. De omgevingswet verandert dit. Er komt een vergunning voor de technische eisen aan een bouwwerk en een vergunning voor de omgevingsplanactiviteiten.

Technische vergunning

De technische eisen waaraan bouwwerkzaamheden moeten voldoen worden vastgelegd in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In dit besluit komen de bouwactiviteiten te staan waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. Dit zullen bouwwerken zijn met een zwaarder risicoprofiel. Bijvoorbeeld bouwwerken met meerdere bouwlagen of verbouwingen waarbij de brandveiligheid verandert. Het betreffen rijksregels. De afwegingsruimte voor de gemeente hierin is minimaal. De algemene bouwtechnische voorschriften zullen bovendien die meer door de gemeente, maar door een private kwaliteitsborger getoetst worden. De gemeente controleert enkel of de opdrachtgever gebruik maakt van een toegelaten toetsingsinstrument en een gecertificeerde kwaliteitsborger.

De vergunning voor omgevingsplanactiviteiten

De vergunning voor omgevingsplanactiviteiten wordt door de gemeente geregeld in het omgevingsplan. Hierin worden de lokale regels, bovenop de rijksregels, vastgelegd. De afwegingsruimte hierin is voor de gemeente groot. De gemeente bepaalt aan welke aanvullende regels een bouwwerk op een locatie moet voldoen. Ook wordt vastgelegd of het nodig is dat er vooraf aan die regels wordt getoetst. De afwegingsruimte bij het toetsen van een aanvraag is afhankelijk van de hoeveelheid algemene regels en de mate van concreetheid van deze regels in het omgevingsplan. Algemene regels zorgen ervoor dat er in een aantal gevallen geen vergunning nodig is. Aan de andere kant bemoeilijken algemene regels maatwerk. Daarom zullen in de omgevingsplannen ook open normen worden opgenomen. Deze maken maatwerk mogelijk. Het komt dan aan op interpretatie, afweging en soms een deskundigenadvies.

De splitsing van de omgevingsvergunning voorkomt dat er sprake is van een technische vergunningplicht voor een vergunningsvrij bouwwerk, omdat er een ruimtelijke vergunningplicht rust op de voorgenomen bouwwerkzaamheden. Denk bijvoorbeeld aan een dakkapel aan de voorzijde van een woning. Andersom geldt dit vanzelfsprekend ook. De verwachting is dat door de opsplitsing het minder vaak nodig is om een vergunning aan te vragen voor bouwactiviteiten.

Ten gevolge van de Wet kwaliteitsbevordering bouwkwaliteit en de toekomstige verschuivingen in de omgevingswet zal er ook beleidsmatig een verschuiving van aandacht in thema's tussen 2015 en 2019 schematisch weergegeven in onderstaande tabel:

2015	2019
Cultureel erfgoed/welstand	Cultureel erfgoed/welstand
Brandveiligheid	Duurzaamheid
Constructieve veiligheid	Asbest
Publieksveiligheid	Publieksveiligheid
Bodemverontreiniging	Bodemverontreiniging
Asbest	Toegankelijkheid
Duurzaamheid	Brandveiligheid
Toegankelijkheid	Constructieve veiligheid

13.3 Ambitie

Er wordt zorgvuldig afgewogen waarvoor aanvullend regelgeving bovenop rijksregels nodig zijn. Bijvoorbeeld ter bescherming van de monumentale kwaliteit van de stad. De gemeente zal in het op te stellen omgevingsplan duidelijk onderscheid aanbrengen tussen vergunningsvrije (algemene regels) en vergunningsplichtige bouwactiviteiten (open normen).